

Bekostigingsvraagstuk groen onderwijs blokkeert groene pact

Het hapert in de *gouden driehoek*

Onderwijs, bedrijfsleven en overheid in het groene domein hadden met het Groene Pact grootse ambities om gezamenlijk te werken aan een grotere en betere uitstroom van arbeidspotentieel voor de sector. Ondanks alle goede intenties en het besef van de urgentie, is de overeenkomst nog steeds niet van kracht omdat de scholen in de clinch liggen met het ministerie van Economische Zaken over hun bekostiging.

Ministerie, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties en de bestuurders van de groene onderwijsinstellingen hadden het in het voorjaar van 2014 mooi voor elkaar. Binnen hun 'gouden driehoek' zouden ze flink gaan investeren in toponderwijs voor de groene sector. Dat stond in het Pact 'life, food & planet', in de wandelgangen kortweg aangeduid als het Groene Pact. De ondertekening van deze overeenkomst door bestuurders uit onderwijs en bedrijfsleven en EZ-staatssecretaris Sharon Dijksma - die over groen onderwijs gaat - was gepland op 10 juni 2014. Maar dat ging niet door en nu - negen maanden later - staan er nog steeds geen handtekeningen onder. Wat is er aan de hand? Komt het nog wel goed met het Groene Pact dat alle drie de partijen heel graag willen?

van de drie partijen groot belang heeft bij het gezamenlijk realiseren van die ambitie.

Bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen hun sterke positie alleen behouden als ze beschikken over gekwalificeerde medewerkers met een 'groen DNA'. Voor groene onderwijsinstellingen is het belangrijk dat de professionalisering van docenten en de vernieuwing van onderwijsprogramma's sneller gaat, dat kennis actief doorstroomt in het onderwijs en de samenwerking in regionale clusters vernieuwt. Voor de overheid gaat het om het economisch en maatschappelijk belang van het kennissysteem 'life, food en planet' voor de sectoren en de bijdrage van het onderwijs aan het werken aan maatschappelijke vraagstukken.

'Elk van de drie partijen heeft groot belang heeft bij het gezamenlijk realiseren van het Groene Pact'

Groot belang

De ambitie die de drie partijen in het Groene Pact uitspreken, is het vergroten van de kwantitatieve en kwalitatieve instroom in het groen onderwijs en de uitstroom van voldoende professioneel opgeleid personeel. De drie partijen zouden daarvoor aanvankelijk elk jaarlijks 15 miljoen euro in geld of in capaciteit inzetten en over de besteding van deze gezamenlijke inzet gezamenlijk de regie voeren. De bereidheid om deze investering te doen, maakt duidelijk dat elk

Gelijkwaardige bekostiging

De ondertekening van het Groene Pact is opgeschort omdat ministerie en scholen met elkaar in de clinch liggen. De besturen van de groene onderwijsinstellingen en staatssecretaris Dijksma hebben al langer een flink meningverschil over de basisbekostiging van het groen onderwijs. Die zou ondanks alle gemaakte afspraken in het verleden niet meer gelijkwaardig zijn aan die van het overige onderwijs dat onder het ministerie van OCW valt. Volgens de scholen was die uit evenwicht geraakt door het schrappen van de

subsidie voor praktijkleren als onderdeel van de Groene Plus die met ingang van 2016 vervalt. Toen op Prinsjesdag 2014 uit de begroting van het ministerie bleek dat alle groene onderwijsinstellingen ook nog een efficiëntiekorting van 2 procent op de basisbekostiging opgelegd kregen voor 2015 en 2016, gingen de hakken van de onderwijsbestuurders helemaal in het zand.

Het betrof een korting exclusief voor het groen onderwijs omdat EZ de onverwacht grote toename van leerlingen en studenten niet kon betalen. Volgens Bastiaan Pellikaan, voorzitter van de Aeres groep (Groenhorst, Vilentum Hogeschool), was het niet meer dan logisch dat de bestuurders van de groene onderwijsinstellingen als reactie de deur dichtdeden: “Ons onderwijs ligt langs dezelfde meetlat als de onderwijsinstellingen onder OCW. We hebben dezelfde accreditatienormen en inspectiekaders. Dan is het toch normaal dat onze scholen gelijk aan die van OCW bekostigd worden en dus te begrijpen dat we niet over iets extra’s als het Groene Pact gaan praten als die gelijke bekostiging niet geregeld is?”

Onderzoek

Hoewel de 2 procent bezuiniging op de bekostiging voor 2015 door bemiddeling van de Tweede Kamer ondertussen van tafel is, volhardden de onderwijsbestuurders in hun standpunt. “Voor 2016 staat de efficiëntiekorting er nog steeds en volgens onze berekening komt het groen onderwijs ook nog eens tussen de 50 en 70 miljoen euro per jaar tekort door het schrappen van het budget voor praktijkleren.”

Of er inderdaad sprake is van ongelijke bekostiging moet blijken uit een onderzoek dat het Kabinet laat doen naar de financiering van het groen onderwijs in de aanloop naar de begrotingsbesprekingen voor 2016. Ook de positie van het groen onderwijs wordt daarbij bekeken. Dat pas op Prinsjesdag 2015 het resultaat daarvan duidelijk wordt in de EZ-begroting voor 2016, stelt de groene onderwijsinstellingen voor grote problemen. Pellikaan: “Een efficiëntiekorting van 2 procent in 2016 betekent dat alle scholen nu moeten ingrijpen in hun bedrijfsvoering. Wachten op Prinsjesdag is geen optie, want dan zijn we te laat.” Zijn hoop is daarom gevestigd op het gesprek dat een delegatie van de onderwijsbestuurders op 17 maart heeft met staatssecretaris Dijkema.

Geen onderlinge discussie

Is er nog geloof in het Groene Pact? Het bedrijfsleven was van meet af aan enthousiast en staat te trappelen. “Voor ons is de samenwerking met onderwijs en een faciliterende overheid met het Pact als overkoepelende agenda erg belangrijk”, reageert Saskia Goetgeluk van de Topsector Tuinbouw, mede namens Agri&Food en Natuur en Leefomgeving. “We geloven in publiek-private samenwerking zoals die nu ook al prima functioneert in het onderzoek.” Volgens Goetgeluk is er geen enkele discussie tussen de drie partijen over de inhoud, de wenselijkheid en het ambitieniveau. Daarom werken we ook zonder de handtekening en dus de euro’s met de andere partijen aan de actielijnen zoals die in het Pact zijn beschreven. Als onderwijs en overheid eruit zijn, nemen we de actieagenda verder ter hand, ook op financieel terrein.”

Pellikaan bevestigt dat. “Het meningsverschil met de overheid, wil niet zeggen dat we niet werken aan de vernieuwing van onze opleidingen, dat samenwerking met het bedrijfsleven geen thema is, niet samenwerken in de regio en niets aan internationalisering doen.” De voortgang bij de Centra voor Innovatief Vakmanschap en de Centres of Expertise zijn daar volgens hem de concrete bewijzen van. “Het is echter wel zo dat we dit nu niet kunnen doen in de mate waarin we dat wilden. Als het Groene Pact was ingegaan, waren de resultaten natuurlijk veel beter geweest.” ■

‘We geloven in publiek-private samenwerking zoals die nu ook al prima functioneert in het onderzoek’